

Állami földprivatizáció – intézményesített földrablás (2015-2016.)

II. Megyei zárójelentések

az állami földprivatizációs rendszer valós értékeléséhez

Heves megye

Időkeresztmetszet: 2016. szeptember 1.

Összeállította: Ángyán József¹

Készült: a Greenpeace Magyarország Egyesület támogatásával²

Mert: „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabadabbá tesz titeket!” (Jn. 8, 32.)

Ajánlás

Az állam tulajdonában lévő közös nemzeti földvagyonunk – a villámgyors végrehajtásból következtethetően a háttérben bizonyára hosszasan előkészített³, majd 2015 nyarán, a „migrációs válság” árnyékában hirtelen bejelentett „Földet a gazdáknak!” elnevezésű program keretében, 2015 novembere és 2016 júliusa között, három hullámban lebonyolított, és 2016 őszén törvénnyel lezárt – kiárusítását a kormányzat részéről sok csúsztatást, mi több nyilvánvaló hazugságot tartalmazó kommunikációs kampány kísérte. A közvéleményt félrevezető kormányzati sikerpropagandára azóta is, mind a mai napig találunk – a tényektől úgy tűnik döbbenetesen elrugaszkodó – szép példákat, miniszterelnöki bemutatással⁴ megjelentetett kiadványt⁵ éppen úgy, mint miniszteri nyilatkozatokat.⁶

Ez utóbbira – és ezzel a kormányzati állítások hitelességének bemutatására – lehet említeni például azt az aligha megoldható matematikai feladványt, hogy miközben az NFA/NFK⁷ honlapján hivatalosan közzétett kormányzati adatok szerint a program árveréses földértékesítési eljárásának keretében mintegy **9 ezer db** birtoktest talált gazdára, azonközben a **miniszter** még 2020-ban, majd 2021-ben is azt nyilatkozta, hogy a program eredményeként **30 ezer földműves** szerzett átlagosan **2-2 db** birtoktestet. Ehhez bizony 60 ezer db birtoktestet kellett volna elérverezni, ám ez a közel nagyságrendi eltérés öt láthatóan nem zavarja. Ráadásul a vélhetően hasra ütéssel megállapított 30 ezres számmal szemben az általam eddig elemzett 15 megye, az **elárverezett terület közel 92%-a** tényadatai alapján az árverési nyertesek tényleges száma csupán **3.484 fő**.

Ahhoz, hogy a félrevezető kormányzati propagandával szemben a tényleges helyzetet megismerjük, és az állítólagos „földbékét” teremtő lépés valóságos – az egész társadalmat érintő – rossz üzenetét és veszélyeit megértsük, ahhoz a program árveréses földértékesítési eljárásának hátterét és tényeit kell elemezni. Magam ezzel a szándékkal kezdtem vizsgálataimat. Sajnálatos módon az NFA/NFK mindezidáig **nem hozta** hozzáférhető és áttekinthető módon **nyilvánosságra** az adásvételi szerződéseket, de még csak azok összegzett listáját sem, így jelenleg **csak** a hivatalosan közzétett **árverési eredmények elemezhetők**, ám a szándékokat, a tendenciát ezek is világosan mutatják, komoly jelzésértékük van.

Az első megyei mintaelemzést 2016 áprilisában tettem közzé, majd a programzáró törvény az év őszi megszületését követően elkezdtem a végleges, hivatalosan közzétett árverési adatok több szempontú feldolgozását és a megyei jelentések összeállítását. E jelentés, a sorban a 15., **Heves megye** árveréses állami földprivatizációs képét mutatja be, amely meghirdetett (6.971 ha) és elárverezett (4.502 ha) területei alapján a megyék rangsorának alsó harmadába tartozik. Ezzel a megyei elemzéssel **az elárverezett terület (182.200 ha) közel 92%-a** (mintegy 167.600 ha)

¹Ángyán József: a SZIE ny. prof. emeritus egyetemi tanára, az MTA doktora, volt országgyűlési képviselő (2006-2014), a néhai Vidékfejlesztési Minisztérium (2010-2014) egykori parlamenti államtitkára (2010-2012).

²Külön köszönet Rodics Katalinnak, a program menedzseléséért és az elemzések nyilvánosságának megteremtéséért, Mészáros Norbertnek és Virág Zsuzsának az adatok összegyűjtéséért, előrendezéséért és elemezhető formába hozásáért, továbbá Ács Sándornénak és Teichel Istvánnak az elemzéshez nyújtott tanácsaikért. Hálás köszönet az „Atlátszó”, a „Greenfo”, a „Green Peace Magyarország Egyesület”, a „Kié legyen a föld?” és a „24.hu” portáloknak, amelyek jelentéseim zömét teljes terjedelmükben közzétették, és mindazoknak a médiumoknak, amelyek figyelem felhívással, kivonatos ismertetéssel, vagy másodközléssel segítik a „szemek nyitogatását”, az elemzéseimhez való hozzáférést a téma iránt érdeklődő, szélesebb közvélemény számára.

³Bizonyára nem volt véletlen, hogy az állami földek privatizálását előkészítő állami földbérleti rendszer 2011-es indítását megelőzően a VM e területért felelős közigazgatási államtitkára, Farkas Imre – a minisztériumban alig-alig tartózkodva – az országot járta. Vélhetően – Szabó Csaba földügyi miniszteri biztossal együtt – a program kormányzati kedvezményezettjeivel, a rendszer területi „vazallusaival” és „alvazallusaival” egyeztetve a földek érdekkörök közti elosztását, majd e privatizációt előkészítő „koordinációs” feladatra – annak fontosságát jelezve – a kormány 2013-ban önálló földügyi államtitkárságot hozott létre Bitay Márton Örs vezetésével. (Bitayt, mint a rábizott feladat végrehajtása során „elhasználódott megbízható kádert” azután 2019-ben annak rendje és módja szerint leváltották. Friedrich Schiller nyomán: „A mór megtette kötelességét, a mór mehet.”)

⁴Orbán Viktor beszéde a „Mindent a magyar vidék jövőjéért” című könyv bemutató sajtótájékoztatóján, 2020. 07. 09.,

<https://infostart.hu/belfold/2020/07/09/orban-viktor-a-magyar-ferfiember-archetipusa-a-gazda>

<http://www.miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-mindent-a-magyar-videk-jovojeert-cimu-konyv-bemutato-sajtotajekoztatojan/>

⁵Alvincz J. – Fazekas S. – Jójárt L. – Kurucz M. (2020): Mindent a magyar vidék jövőjéért – Mezőgazdaságunk 2010-2018., Gondolat Kiadói Kör Kft., Budapest, 408 p., https://www.libri.hu/konyv/alvincz_jozsef_mindent_a_magyar_vidék_jovojeert.html <https://www.youtube.com/watch?v=jzqt6JH9U>

⁶Nagy István: Jelentősen nőtt a családi gazdaságok aránya, Origó, 2020. 07. 20.,

<https://www.origo.hu/itthon/20200720-nagy-jelentosen-nott-a-csaladi-gazdasagok-aranya.html>

Elkezdődött az agrárágazat átfogó modernizációja, Világgazdaság, 2021. 02.15.

<https://www.vg.hu/velemeny/velemeny-rovat-hirei/elkezdodott-az-agraragazat-afog-modernizacioja-2-3542746/>

⁷NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

adatait feldolgoztam. Ezt folytatva, reményeim szerint kirajzolható lesz az országos kép, és ellenőrizhető – megerősíthető vagy cáfolható – lesznek a „*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program⁸ kormányzati értékelésének állításai. A rendszer megítéléséhez azonban e megye önmagában is jó mintául szolgálhat.

Jelen elemzés részletesen vizsgálja a megyében meghirdetett és elárverezett állami területeket, az állam tényleges bevételeit, az árverésekkel érintett településeket, a helyi lakosok szereplését, a lakhely és a birtoktest közti távolságokat, a földbérlők és árverezők, valamint a kikiáltási árak és a nyertes árajánlatok viszonyát, az árverseny kérdését, majd a nyertes árverezők és érdekeltségek, továbbá az általuk megszerzett területek jellemzőit. A legnagyobb nyerteseket és érdekeltségeket részletesen is bemutatja, és javaslatokat is megfogalmaz. Íme, **ízeltőül** néhány megállapítás a jelentésből.

Bár az elkelt megyei földterület **167 nyertes árverező**höz került, ám több mint felét, közel **53%-át**, mintegy 2.400 hektárt nem a kormánypropagandában szereplő „*kis/közepes családi gazdaságok*”, hanem 21 nyertes árverező tagja nevében mindössze **9 nagy** – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett – **érdekeltség** szerezte meg. Az „*alsóházi*” – 20 ha alatti területet szerző – 96 érdekeltség, a nyertes érdekeltségek közel 70%-a eközben csupán a területek kevesebb mint 20%-ához, alig 860 hektárhoz jutott. Ez a – kiválasztott keveseknek nagy, viszonylag sokaknak pedig igen kis területeket juttató – rendszer olyan „*családi léptékű*” – ez esetben 27 ha/nyertes árverező – megyei átlag kimutatását teszi lehetővé, ami alkalmas a közvélemény megtévesztésére.

A programot indokló kormányzati propaganda szerint „*a föld azé a helyben élő földművesé legyen, aki azt megműveli*”. E megye adatai ezzel szemben azt az általános tendenciát erősítik, hogy a **helybeli** gazdálkodó családok elől a földek igen jelentős részét – e megye esetében közel **80%-át** – **más településen élő, tőkeerős árverezők** szerzik meg. Ráadásul az úgynevezett „*helybeliek*” között találunk olyan cégtulajdonosokat is, akik – a földforgalmi törvény abszurd szabályozása folytán, lakhelyüktől és foglalkozásuktól függetlenül – cégük székhelye jogán válhattak úgy „*szerzőképes helyi földművessé*”, hogy helyben akár sohasem jártak és/vagy a mezőgazdaságot hírből is alig ismerik. Továbbá néhányan közülük nemcsak, hogy nem „*helybeliek*”, hanem több mint 1.600 ha-t, az elárverezett terület közel 37%-át a kormányhatározatban rögzített 20 km-nél is nagyobb, átlagosan 52 km távolságban lakó, 24 nyertes árverező, köztük pl. a *Gödöllői Tangazdaság Zrt.*-nek, a FIDESZ-közeli „*piszkos 12*” privatizált állami gazdaság egyikének Debrecen-Józsán – a megszerzett 2 db birtoktesttől, összesen 257 hektár földterülettel 173 km, illetve 178 km távolságban – élő vezérigazgatója szerezte meg.

Értelmetlenek és félrevezetőek azok a kormányzati tényezőktől származó kijelentések is, amelyek azzal próbálták indokolni a közös földvagyon eladását, hogy az állam annak rossz gazdája, mondván az állami cégeket „*a management szétlopja*”. A **bérlési viszonyok** elemzése ugyanis azt mutatja, hogy az elárverezett területek döntő többsége – e megyében mintegy **80%-a** – az árverés idején 1-35 éves hátralevő futamidejű szerződéssel 108 cégnek, illetve magánszemélynek **bérbe adott** – azaz nem az állam által művelt – terület volt, ráadásul több mint 42%-t mindössze **3 nagy bérlő** cég használta.

Az adatok továbbá e megyében is arra engednek következtetni, hogy az **árverésre bocsátott területek kiválasztásában** a bérlőnek a kormányzó „*elithez*” való viszonya – mint a feudális jellegű rendszerekben általánosan, itt is – döntő szerepet játszhatott. A korábban már állami földekhez juttatott „*baráti*” besorolású bérlő cégek (a legnagyobbak közül pl. a *Gödöllői Tangazdaság Zrt.* vagy éppen a *Fauna Zrt.*) és magánszemélyek esetében itt is szembetűnő, általános jelenség, hogy meghirdetett bérleményeik jelentős részét, akár egészét maguk a cégvezetők vagy valószínű strómanjaik vásárolták fel. Úgy is fogalmazhatunk, hogy e „*baráti*” cégek és/vagy magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyekre azután részben vagy egészben maguk a bérlők tettek nyertes árajánlatot. A „*nem baráti*” bérlők esetében viszont a földeladás alapvető célja a bérelt területek olyan kormány-közeli – gyakorta nem mezőgazdasági – tőkeérdekeltségekhez juttatása lehetett, akik megemelve a földbérlési díjakat leszoríthatják e bérlő cégeket/magánszemélyeket a földről. De a földspekuláció kiszolgálása, a földvagyon baráti érdekeltségekhez juttatása, a „*nemzeti tőke*” megerősítése is tapintható célja lehetett az ilyen kiszorító jellegű, átrendező állami földprivatizációnak.

E megye adatai is cáfolják továbbá azokat a kormányzati állításokat is, amelyek szerint „*versenyben kialakult piaci áron*” jutottak a nyertesek az állami földterületekhez. A 4.500 ha elkelt megyei terület közel **85%-a**, mintegy 3.800 ha ugyanis **licitálás nélkül, kikiáltási áron**, további 340 ha (8%) pedig azt kevesebb, mint 10 %-kal meghaladó áron, ráadásul az **európai 10-35 mFt/ha** földárak töredékéért – átlagosan mindössze **956 eFt/ha** nyertes árajánlattal – került a sikeres árverezőkhöz. Valódi árverseny – ahol a nyertes árajánlat több mint 50%-kal meghaladta a

⁸ „*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program (értékelő elemzések, írások pl.): <https://k-monitor.hu/adatbazis/cimkek/foldet-a-gazdaknak-foldarveres> http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php <https://blog.atlatszo.hu/tag/angyan-jozsef/> <https://greenfo.hu/cimke/angyan-jozsef/>

kikiáltási árat – a területek kevesebb, mint 3%-ának árverésén alakult csupán ki. Összességében, az elárverezett megyei terület egészére nézve a nyertes árajánlat csupán 3,4%-kal haladta meg a kikiáltási árat.

Ez a **látszólagos érdektelenség** persze vélhetően annak is tulajdonítható, hogy a területek több mint felét olyan nagy – e megyében 20-129! ha – méretű birtoktestek formájában hirdették meg, amelyeknek akár 150! mFt-os kikiáltási árával a ténylegesen gazdálkodó családok bizonyosan nem rendelkeznek. Másrészt az egyébként is kiszolgáltatott helyzetű helyi gazdacsaládok – felmérve az erőviszonyokat – nem vették a bátorságot, hogy a politika-közeli, egymás közt a földeket vélhetően gyakorta előre leosztó, egymásra így nem is licitáló „*nagyurak*” ellenében próbáljanak földhöz jutni.

A **spekuláns, kormány-közeli tőkének** viszont az európai földárak töredékéért – a megyében elárverezett terület közel 91%-a esetében 1,5 mFt/ha alatti áron – megszerezhető állami földek megvásárlása kiváló befektetési lehetőséget kínál. Az átlagosan **11-37-szeres** mai földárbeli különbség spekuláns tőkebefektetői körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”. Várakozásaik szerint ugyanis a földforgalmi törvény ellen megindult EU kötelezettség-szegési eljárásnak a hazai földpiac liberalizációja és ezzel a magyar és európai földárak kiegyenlítődése lesz a következménye. Így az európai mércével potom pénzért megszerzett állami földek piacra dobása belátható időn belül megsokszorozhatja a földvásárlásra fordított, befektetett tőkét, vagy monopolhelyzetet teremthet a befektető számára a felértékelődő, stratégiai, nemzetbiztonsági jelentőségű élelmiszerpiacon. Vélhetően ebben a megyében is e két szempont lehetett a legfőbb mozgatórugója az állami földek privatizációjának.

Számos esetben a **nyertes „földművesek” tevékenységi köre** is igen távol esik a mezőgazdaságtól, ha egyáltalán azonosítható. Találunk közöttük milliárdos nagyvállalkozókat éppen úgy, mint nem mezőgazdasági foglalkozású/végzettségűeket, így például jogászt, bankárt, biztosítóst, marketings, piackutató, életciklus elemző közgazdászt, szállodai menedzsert, vendéglátós szállodatulajdonost, építési, építőanyag-gyártó/-forgalmazó, közúti áruszállító, nemzetközi szállítmányozó, fitness/testépítő gépeket, berendezéseket gyártó és forgalmazó kis- és nagyvállalkozókat, sőt bányamérnököt, mi több fitnessedzőt, vagy éppen általános iskolai művésztanárt is. Akad köztük jónéhány politika-közeli szereplő, polgármester, alpolgármester és számos önkormányzati képviselő is. Vannak persze ebben a megyében is szép számmal olyan nyertes árverezők, akiknek a tevékenysége a nyilvános adatbázisokból egyértelműen nem azonosítható, és esetleges stróman-szerepük gyanúja is felmerülhet.

E megyére is általánosan jellemző továbbá, hogy **politika** – (FIDESZ/kormány/MAGOSZ) – **közeli** rokoni, baráti, illetve nagyvállalkozói érdekkörök jutnak jelentős állami földterületekhez.

- A **legnagyobb politika-közeli nyertesek között** találhatók pl.:
 - **Utassyék** (659! ha, 507! mFt), egy kormány/FIDESZ-közeli jogász házaspár, a bankár férj, *dr. Utassy László*, *dr. Csányi Sándor* FIDESZ-közeli bankár iskola-/üzlettársa, a *Merkantil Bank Zrt.* elnöke, vezérigazgatója, a *Merkantil Ingatlan Lízing Zrt.* igazgatóságának elnöke, az *OTP Bank Igazgatóságának* tagja, valamint ügyész felesége, *dr. Süveges Györgyike Mária*, a *Heves Megyei Főügyészség* csoportvezető ügyésze, az *Ügyészek Országos Egyesülete Megyei Tagozatának* választmányi elnöke, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés tulajdonosa (2018), továbbá vendéglátós, kereskedő lányuk, *Utassy Györgyi Egerből*;
 - **Benedekék** (397! ha, 465! mFt), egy MAGOSZ/FIDESZ-közeli, gyümölcstermesztő nagybirtokos család ülettárs tagjai: a családfő, *Benedek László*, felesége, *Benedekné Villangó Anna*, továbbá lányaik, *Borbála*, *Orsolya* és *Zsófia*, családi gazdaságuk, a *Benedek Gyümölcsfarm* társtulajdonos vezetői Nagyrédéről;
 - a FIDESZ-közeli „*piszkos 12*” privatizált állami gazdaság egyike, a **Gödöllői Tangazdaság Zrt.** és az azt tulajdonló *Kartali Vagyonkezelő Zrt.* több közös cégben érdekelt **üzlettárs vezetői** (386! ha, 484! mFt), *Kozma Tamás* Budapestről és *Nagy Ádám* Debrecenből; vagy éppen
 - **Karkusék** (251! ha, 352! mFt), egy MAGOSZ/FIDESZ-közeli nagygazda, nagyvállalkozó család ülettárs tagjai, a családfő *Karkus János*, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* Heves megyei alelnöke, a *Dél-Hevesi Gazdák Mezőgazdasági Szövetkezetének* alapító igazgatósági elnöke, ülettárs felesége, *Karkus Jánosné*, több családi cégük társtulajdonos vezetője, valamint vendéglátós, ülettárs fiuk, *Karkus János*, a „*The Broadmoor*” *Üdülészálló* (USA) munkatársa és piackutató közgazdász lányuk, *Karkus Kinga*, a földvásárlások idején a *Vodafone* életciklus menedzsere, 2020-tól a szállodai szolgáltató *Jadaksen Nemzetközi Kft.* tulajdonos vezetője Besenyőtelekről.
- A „**kisebb**” – 100 hektár alatti – területre nyertes árajánlatot tett árverezők között is találunk persze szép számmal **politika-közeli szereplőket**. Itt említhetők pl. **Csernáék** (80 ha), *Cserna Istvánné* egyéni mezőgazdasági vállalkozó, aranykoszorús gazda asszony, 2014 óta FIDESZ-KDNP-s önkormányzati képviselő, alpolgármester és azonos lakcímű ülettárs megye, *Cserna Nándorné* Rózsaszentmártonból, **Ragó**

Zsolt (60 ha), FIDESZ-KDNP-s önkormányzati képviselő, a Mezőtárkányi Aranykalász Mezőgazdasági Szövetkezet igazgató elnöke Besenyőtelekről, **Gondos Gergely** (43 ha), családi cégük, a Mátrafarm Kft. társtulajdonosa, *iff. dr. Gondos István* ügyvéd, többciklusos önkormányzati képviselő, volt polgármester-jelölt (FIDESZ-KDNP), a Heves Megyei Közgyűlés alelnökének (FIDESZ-KDNP) üzlettárs öccse Füzesabonyból, **Ködmön Szabolcs János** (36 ha) egyéni mezőgazdasági vállalkozó, 2020-ig a FIDESZ-közeli „piszkos 12” állami gazdaság egyike, a Gödöllői Tangazdaság Zrt. volt növénytermesztési ágazatvezetője, üzemigazgatója Hatvanból, **Czakó Pál** (25 ha), egyéni gazdálkodó, több cikluson át volt önkormányzati képviselő, 2019-ben képviselő jelölt (FIDESZ-KDNP) Besenyőtelekről, a Balatonakarattyáról árverező **Dunai György Sándorné** (20 ha), **Dunai György Sándor** korábban MSZP-, ma FIDESZ-közeli multimilliárdos nagyvállalkozónak, **Mészáros Lőrinc** üzlettársának, az ötven leggazdagabb magyarországi vállalkozó egyikének felesége, vagy éppen a kisebb nyertesek közül **Kalcsó Benedek** (13 ha), a gyöngyösi FIDESZ volt alelnökének, *id. Kalcsó Benedek* gazdálkodónak bányamérnök fia, a Mátrai Erőmű Zrt. munkatársa Ecsédről. De ugyancsak itt említhetők a FIDESZ-szel immár 15 éve stratégiai szövetségben lévő MAGOSZ-hoz kötődő olyan nyertesek is, mint pl. **Nagy Béla** (56 ha), a Mátra Kincse 2002. Kft. MAGOSZ-os megyei NAK-választási küldött, társtulajdonos ügyvezetője Gyöngyösről, **Bagi György** (26 ha) gazdálkodó Nagyfügedről, **Hajdú László** (22 ha), gazdálkodó, a MAGOSZ-tagszervezet Mezőkövesd és Vidéke Gazdakör elnöke Mezőkövesdről, **Csepregi Gábor** (19 ha) gazdálkodó, MAGOSZ-os agrárkamara választási megyei küldött, volt FIDESZ-KDNP-s önkormányzati képviselő Füzesabonyból, mint ahogy pl. **Vörös József** (18 ha), a MAGOSZ-tag Hatvan és Térsége Gazdakör elnöke, a FIDESZ-KDNP 2019-es önkormányzati képviselő-jelöltje is Hatvanból.

A települések érdekérvényesítő képességében e megyében is jelentős eltérések mutatkoznak.

- Vannak kifejezetten „**vesztes települések**”, amelyek területeit részben vagy egészben más településeken lakó árverezők szerezték meg. Megyei rangsorukat **Füzesabony** vezeti. 456 ha elárverezett állami területének csaknem egészére, **433! hektár**ra külső árverezők tettek nyertes árajánlatot. De a **100-350 hektár** mezőgazdasági területet vesztő **Nagykökényes, Ecséd, Átány, Mezőtárkány, Lőrinci, Karácsond, Besenyőtelek, Hort** vagy éppen **Rózsaszentmárton** helyi gazdaközösségeit is komoly veszteség érte.
- Vannak viszont erős érdekérvényesítő képességű, általában politika közeli „**nyertes települések**”, amelyek pályázói nemcsak a saját lakóhelyük, de más települések területeihez is hozzájutottak. A 167 nyertes árverező a lakcímadatok alapján összesen 67 településen él, ám a 75 település közigazgatási területéhez tartozó, elárverezett **területek** (4.502 ha) **több mint 4/5-ének** árverési nyertesei mindössze **20! település – közöttük** a fővárossal és három megyei jogú nagyvárossal együtt **8! város – lakói** lettek. A rangsor élén a 2010-2019 közötti időszakban FIDESZ-KDNP vezetésű megyei jogú város, **Eger** (719 ha) áll. A megyeszékhely lakói szerezték meg az elárverezett megyei földek több mint 22%-át, de ez az arány a másik hét nyertes várossal – köztük két megyeszékhellyel **Debrecennel** és **Miskolccal**, valamint a fővárossal, **Budapesttel** – együtt az elárverezett megyei területek közel 4/10-ét teszi ki. A kormánypropaganda állításaival szemben tehát **nem a falvak vagy a tanyák népe**, hanem zömében tőkeerős, politika-közeli, gyakorta nem is mezőgazdasági foglalkozású városlakók a program fő árverési nyertesei.

A mellékleteivel együtt 110 oldalas Heves megyei állami földárverési zárójelentés mindezeket és számos egyéb szempontot is részletesen elemez, igyekszik megmutatni a „**Földet a gazdáknak!**” program igazi arcát, és a teendőkre vonatkozó javaslatokat is megfogalmaz. Így hát jó szívvel és **szeretettel ajánlom** a tények dokumentálása és a „**szemek nyitogatása**” szándékával készített összeállításomat a bennünket körülvevő világ iránt érdeklődő **kortársaimnak** éppen úgy, mint okulásul gyerekeinknek és unokáinknak, a tetteinket megítélő **utókornak**.

Gödöllő, 2021. február 16.

Ángyán József